

DE BESTRIJDING VAN SALMONELLA BIJ PLUIMVEE

Pluimveebedrijven die te kampen hebben met salmonella kunnen zware financiële verliezen lijden. Maar als iedereen in de keten zijn verantwoordelijkheid neemt, is het mogelijk om dergelijke problemen te reduceren. Ook kan het nuttig zijn om een beroep te doen op de ondersteuning die Dierengezondheidszorg Vlaanderen (DGZ) op dit vlak biedt. – Eva Pierré, DGZ-Vlaanderen

Salmonella wordt intenser bestreden

Vers pluimveevlees moet vrij zijn van *Salmonella enteritidis* en *Salmonella typhimurium*. De voorbije maanden werden enkele nieuwe maatregelen ingevoerd die salmonella bij pluimvee moeten helpen bestrijden. Zo bevat het jaarlijks onderzoek van drinkwater en reinigingswater op pluimveebedrijven met gezondheidskwalificatie A en B* sinds november vorig jaar ook een salmonella-analyse. Zowel bij leghennen (sinds april 2011) als bij fokpluimvee (sinds 1 mei) wordt – als een analyse positief is voor een wettelijk te bestrijden serotype van salmonella (tabel 1) en een bevestigingsonderzoek wordt aangevraagd – het gebruik van antimicrobiële middelen onderzocht. Bij fokpluimvee is *Salmonella paratyphi B var. java* (kortweg *Salmonella java*) sinds 3 juni toegevoegd aan de lijst van wettelijk te

bestrijden serotypes. Voor dit serotype gelden nu bij fokpluimvee dezelfde maatregelen als voor de overige 5 wettelijk te bestrijden serotypes.

Begeleiding van probleembedrijven

Sommige salmonellastammen, zoals *Salmonella java*, laten zich niet eenvoudig bestrijden. De bestrijding neemt niet alleen flink wat tijd in beslag, maar ze moet bovendien met kennis van zaken aangepakt worden. De bedrijfsdierenarts is hierbij een heel belangrijke partner voor de pluimveehouder. Deze dierenarts kan op zijn beurt rekenen op de hulp van de salmonelladierenarts van DGZ om een bedrijfsspecifiek actieplan samen te stellen en het salmonellaprobleem op het bedrijf verder op te volgen. DGZ heeft alle gegevens – verkregen via de opvolging van vele bedrijven – gebun-

deld en verwerkt tot een draaiboek, het Salmonella-actieplan of SAP. Dit draaiboek

Tabel 1 Wettelijk te bestrijden serotypes salmonella bij leghennen en fokpluimvee

Leghennen	Fokpluimvee
<i>Salmonella enteritidis</i>	<i>Salmonella enteritidis</i>
<i>Salmonella typhimurium</i>	<i>Salmonella typhimurium</i>
	<i>Salmonella hadar</i>
	<i>Salmonella infantis</i>
	<i>Salmonella virchow</i>
	<i>Salmonella paratyphi B var Java</i>

vormt een handig hulpmiddel voor bedrijfsdierenartsen en pluimveehouders, en helpt hen bij het bestrijden van salmonella en het voorkomen van nieuwe

infecties. Het SAP voor braadkippen en vleeskalkoenen is beschikbaar op de websites van DGZ, Arsia en het FAW. Een SAP voor leghennen en fokpluimvee is in de maak.

Salmonella-analyses door DGZ

Je kan bij DGZ terecht voor een breed gamma van analyses en staalnames om salmonella op te sporen. We zijn door Belac geaccrediteerd voor bacteriologisch salmonella-onderzoek van diervoederstalen, omgevingsstalen en dierlijke meststalen (mengmest, overschoentjes, inlegvellen, swabs, dons, eischalen, water) en voor bloed(serum)onderzoek naar antistoffen tegen *Salmonella pullorum*. Daarnaast is DGZ geaccrediteerd voor het nemen van bloedstalen bij pluimvee en van mest-, water- en stofstalen, swabs en afdrukplaatjes in pluimveestallen. DGZ beschikt over een Hosowo-erkenning voor

voor het ophalen van slachtpluimvee en voor het transport van levend pluimvee in het algemeen. Via het Sanitair Fonds Pluimvee werd geld vrijgemaakt om het Salmonellaproject te ondersteunen en uit te breiden.

Sommige salmonellastammen laten zich niet eenvoudig bestrijden.

Om een duidelijk beeld te krijgen van de werkelijke situatie zullen de containers of kratten op 200 pluimveebedrijven eenmalig worden bemonsterd vóór het laden. Dit zal gebeuren door middel van swabs (één staal bestaande uit 25 swabs per bedrijf).

weljkheid zullen worden behandeld. Een staalname en een specifiek staalnamepakket kan je aanvragen bij DGZ.

Meer info over besmettingsbron

Als een pluimveetoom positief is voor salmonella, moet er tijdens de leegstand – na reiniging en ontsmetting – een swabstaalname gebeuren (zie KB van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van salmonella bij pluimvee). De bedrijfsdierenarts, voor vleeskippen en legkippen, of een staalnemer van DGZ, voor vleeskippen en fokpluimvee, voert deze staalname uit en de veehouder draagt de kosten van de analyse.

Bij deze swabstaalname verzamelt men 2 mengstalen van 25 swabs in de stal waar de positieve toom gehuisvest was. Deze swabs worden genomen op de meest bevulde en meest kritische plaatsen. Ze hebben als doel na te gaan of er, ondanks reiniging en ontsmetting, toch nog salmonella aanwezig is. Een beperking van deze werkwijze is dat de analyse van deze stalen enkel kan aantonen of er nog salmonella aanwezig is en niet waar de salmonellabesmettingsbron zich in de stal bevindt.

Om hieraan tegemoet te komen en om salmonella gerichter te kunnen bestrijden, ontwikkelde DGZ een alternatieve swabstaalnamemethode. Men neemt nog steeds op 50 verschillende plaatsen een swab, maar nu worden ze per 10 onderzocht. Er zijn nu 5 mengstalen die zijn samengesteld uit telkens 10 swabs. Het staalnameprotocol, opgesteld door DGZ, duidt een aantal vaste staalnameplaatsen aan die een duidelijk beeld van de risicoplakken moeten opleveren. Op deze manier wordt niet alleen nagegaan of er salmonella aanwezig is en om welk serotype het gaat, maar dankzij de verdeling in 5 mengstalen krijg je een beter zicht op de risicoplakken voor salmonella op je bedrijf. Sinds half augustus kan je van deze nieuwe swabstaalname gebruik maken. Je geniet hiervoor van een tussenkomst van het Sanitair Fonds.

Dankzij dit aangepast protocol is het mogelijk de salmonellabesmetting op het bedrijf gerichter te bestrijden. DGZ zal de resultaten van deze swabstaalnames verwerken om zo een duidelijker beeld te krijgen van de belangrijkste risicoplakken voor een salmonellabesmetting op pluimveebedrijven. ■

Meer informatie via www.dgz.be. Met vragen kan je terecht bij de salmonelladierenarts van DGZ, tel. 03 491 03 44, of via eva.pierre@dgz.be.

Je kan bij DGZ terecht voor een breed gamma van analyses en staalnames om salmonella op te sporen.

staalname van hygiënogrammen, swabs en mestonderzoek, en voor de analyse van hygiënogrammen, wateronderzoek en salmonelladetectie. Voor meer informatie over de tarieven van deze analyses en staalnames kan je terecht op www.dgz.be.

Containers en kratten

De laatste jaren zijn er veel vragen gerezen omtrent de reinheid van de containers of kratten die gebruikt worden

Deze bemonstering wordt uitgevoerd door de salmonelladierenarts, de staalnemers van DGZ of door de bedrijfsdierenarts. Dit kan gebeuren bij het laden en uitladen van vleeskuikens, bij het laden van opfokpoeljen en soepkippen en bij het laden van opfokmoederdieren en soepkippen. De analyse van deze stalen wordt volledig gedragen door het project Salmonella dat DGZ uitvoert. Het spreekt voor zich dat de bedrijfsgegevens met de nodige vertrou-